

Győri Ítéltábla
Gf.IV.20.298/2012/4.szám

A Győri Ítéltábla a Dr. Karcagi-Mészáros Ügyvédi Iroda által képviselt felszámoló által képviselt **felperesnek** a dr. Barna Edina ügyvéd által képviselt dr. Neiger M. Tibor ügyvéd által képviselt **alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Tatabányai Törvényszék 2012. március 5. napján kelt 27.G.40.045/2009/60. számú ítélete ellen a felperes részéről 61. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 1.277.200,- (Egymillió-kettőszázhetvenhétezer-kettőszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, továbbá 15 napon belül az alperesnek 300.000,- (Háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az adós nevében eljáró felszámoló - módosított kereseti kérelmében - a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. §. (1) bekezdés c.) pontja alapján támadta a peres felek közt 2008. őszén létrejött megállapodást, amelynek értelmében a felperes papíripari termékek alperes részére való tulajdonba adásával részben teljesítette az alperesi hitelező felé fennálló fuvardíjtorozását.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a felperes - a 2008. őszétől december közepéig, azaz a felperesi papírgyár bezárásáig - elszállított papíráru bruttó 15.964.934,-Ft ellenértéke felszámolási vagyonba történő visszafizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes 2008. november 6. napján felszámolás iránti kérelmet nyújtott be a felperessel szemben . Ennek alapján a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 1.Fpk.... szám alatt elrendelte az adós gazdálkodó szervezet felszámolását. A felszámolás kezdő időpontja 2009. március 5. napja volt. A felszámoló az alperes hitelezői igénybejelentését 52.172.679,-Ft összegben, „f” kategóriában nyilvántartásba vette.

A felperes érvelése szerint az alperes az eredeti fuvarszerződéseket a teljesítés módja tekintetében módosító megállapodással - és ennek alapján a fuvardíj megfizetése helyett természetbeni teljesítéssel - az alperes előnyben részesült az adós többi hitelezőjéhez képest, ugyanis követelésének nagyobb hányadához jutott hozzá, mint amihez a vele egy rangsorban lévő hitelezők a felszámolási eljárásban hozzájuthatnak. A felszámolási eljárásban a Cstv. 49/D §. szerinti, valamint az „a” kategória szerinti bejelentett igények 1.307.324.000,-Ft-ot tesznek ki, az alperesi igénybejelentéssel egy ranghelyen szereplő „f” kategória szerinti igények összege pedig eléri a 996.690.005,-Ft-ot, ezért az adós felperesi cég vagyona csak az első ranghelyen lévő igények kielégítését teszi lehetővé.

Felperes álláspontja szerint a Cstv. 40. §. (1) bekezdés c.) pontjában írt feltételek megvalósultak, ezért az eredményes megtámadásra tekintettel az alperes köteles visszafizetni a felszámolási vagyona az általa - 2008 december közepéig, a felperesi papírgyár bezárásának időpontjáig - elszállított, és részben értékesített, részben leselejtezett, azonban eredeti állapotban már vissza nem szállítható papíripari termékek ellenértékét.

Az alperes a kereseti kérelem elutasítását kérte. Vitatta, hogy a megállapodás tárgya, eredménye az alperes előnyben részesítése lett volna. 2008. év végén az alperes abból a célból folytatott tárgyalásokat a felperessel, hogy a hosszú ideje lejárt követelései kiegyenlítést nyerjenek. Az alperesnek nem felróható, hogy a kielégítésre a felperesnek csak papíripari termékek átadásával volt módja, ami azonban előnynek nem tekinthető.

Hangsúlyozta, hogy az általa elszállított, rossz minőségű termékek nehezen értékesített hányada is jelentősen alacsonyabb áron kelt el, mint amilyennel a felek a megállapodás megkötése során számoltak. Emellett az alperesnek a papíráru tárolásával összefüggésben is jelentős költségei merültek fel. Ez okból a felperesi követelés összegszerűségét is eltúlozottnak tartotta.

A kereseti kérelem megalapozottsága esetén a felperes követelésébe beszámítani kérte az alperes - a felszámolási eljárásban bejelentett - 52.172.679,-Ft összegű fuvardíj-követelését.

A Tatabányai Törvényszék a felperes módosított kereseti kérelmét - az alperes beszámítási kifogásának helyt adva - elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 900.000,-Ft eljárási illetéket. Kötelezte a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 14.992,-Ft összegű tanúdíjból és 1.600.200,-Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felek a Ptk. 240. §. (1), (2) bekezdései alapján a köztük korábban létrejött fuvarozási szerződést a teljesítés módja tekintetében módosították akként, hogy a felperes által teljesítendő ellenszolgáltatást - a fuvar díjazását - a felperes nem pénzben, hanem ingóságok átadásával teljesíti.

A fuvarozási szerződés fentiek szerinti módosítására a Cstv. 40. §. (1) bekezdés c.) pontjában írt időszakban, azaz az adós fizetéseképtelenség közeli helyzetében, 2008. szeptemberétől 2008. december közepéig bezárólag került sor.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy alperes jó- vagy rosszhiszeműsége a Cstv. 40. §. (1) bekezdés c.) pontjában írt tényállás megvalósulása szempontjából relevanciával nem bír, jelentősége annak van, hogy az alperes a papíráru elszállításával többhöz, követelésének nagyobb hányadához jutott hozzá - figyelemmel arra is, hogy az adós cég vagyona a bejelentett hitelezői igények töredékét sem fedezi - ,mint amihez a vele egy rangsorban lévő „f” kategóriás hitelezők a felszámolási eljárás során hozzájuthatnak. Az alperesnek ugyanis az elszállított termékek bruttó 15.964.934,-Ft ellenértéke erejéig nem kell kielégítésre várnia a Cstv. 57. §. szerinti rangsorban, egyidejűleg ezen ügylettel a többi hitelező kielégítési alapja is ugyanezen összeggel csökkent. Ezért a Cstv. 40. §. (1) bekezdés c.) pontja által megkívánt előnyben részesítés megvalósult.

Az elsőfokú bíróság azonban az alperes által - a Cstv 38.§. (3) bekezdésére hivatkozással előterjesztett beszámítási kifogásra tekintettel - az érvénytelenség jogkövetkezményeit nem látta alkalmazhatónak.

Akként foglalt állást, hogy a Cstv. 38. §. (3) bekezdésében írt 3 konjunktív feltétel megvalósult, mert az alperes a felszámolási eljárásban hitelező, akinek követelése már a felszámolás kezdő időpontjában is fennállt, s a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is az alperes volt, ezért a gazdálkodó szervezet által ellene indított jelen perben hitelezői igényét beszámíthatja.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes 15.964.934,-Ft összegű követelésébe az alperes - felperessel szemben fennálló - 52.072.679,-Ft fuvardíj-követelését beszámítva a kereseti kérelmet elutasította.

A felperes fellebbezésében a módosított kereseti kérelemben foglaltak szerint - az elsőfokú ítéletet megváltoztatásával - kérte kötelezni az alperest 15.964.934,-Ft összegnek a felperes felszámolási vagyonába történő visszafizetésére

Az elsőfokú ítéletben megállapított történeti tényállást nem vitatva sérelmezte, hogy a támadott szerződés Cstv. 40. §. (1) bekezdés c.) pontja alapján történő érvénytelenségének megállapítása ellenére a kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság - a beszámításra tekintettel - elutasította.

Fellebbezésében kitért arra, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezői követelések - ideértve a határidőn belül és a határidőn túl érkezett, valamint a vitatott hitelezői követeléseket is - mindösszesen több mint 10 milliárd Ft összeget tesznek ki. Az adós cég vagyonát és a várható bevételeket is figyelembe véve azonban csak a Cstv. 49/D §. szerinti és az „a” kategóriás igények kielégítése várható. Alperes tehát a kompenzációval a többi hitelezőnél előnyösebb helyzetbe került, mivel követelésének egy részéhez hozzájutott, míg a többi hitelező követelése nem nyer kielégítést.

A felperes fellebbezésében elsősorban az elsőfokú bíróság beszámítási kifogással kapcsolatosan elfoglalt álláspontját vitatta. Hangsúlyozta, hogy a beszámításra - jelen tényállás mellett - a Cstv. 38. §. (3) bekezdésében foglaltak alapján sem kerülhetett volna sor.

Kifejtette, hogy a Cstv. 40. §. (1) bekezdés szerinti szerződés-megtámadás célja - a szerződések érvénytelenségének megállapítása következtében - az eredeti állapot helyreállítása, vagyis az, hogy egyik hitelező se részesüljön előnyben a többi, - a Cstv. 57. §. szerinti kielégítési rangsorban álló - hitelezőhöz képest, azaz a többi hitelezőt megelőzően ne jusson hozzá a követeléséhez vagy annak egy részéhez.

A Cstv. 40. §-val elérendő jogalkotói cél azonban - a beszámításra tekintettel - jelen tényállás mellett nem valósul meg. Az alperesi beszámítási igény elfogadásával nem teljesül a jogalkotó azon szándéka, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők jogszabály szerint, előre meghatározott sorrendben nyerjenek kielégítést.

A felperes álláspontja szerint a fentiekből az következik, hogy a Cstv. 40. §. alapján indított perek esetén a hitelezői oldalon nincs lehetőség beszámítási igény érvényesítésére. A Cstv. 38. §. (3) bekezdésében szabályozott beszámítás csak abban az esetben alkalmazható, ha a követelések alapjául szolgáló jogügyletek érvényesek, aggálytalanok.

A Cstv. rendelkezései alapján egyértelműen megfogalmazható jogalkotói akarattal teljes mértékben összeférhetetlen az, hogy - az alperesnek is felróható magatartással létrejött - érvénytelen ügylettel szemben beszámítási igényérvényesítésre kerüljön sor.

Alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helytálló indokaira tekintettel.

Rámutatott, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes nem bizonyította, hogy milyen mennyiségben és milyen értékben adott át árut az alperes részére. Nem került tisztázásra az sem, hogy jelenleg milyen mennyiségű árucikk van az alperes birtokában. Ennek azért van jelentősége, mivel a Cstv. 40. §. (1) bekezdés szerinti eredményes megtámadás esetén az eredeti helyzetet kell helyreállítani, tehát a felperestől elszállított termékek fellelhetősége esetén az alperes elsődlegesen az áruk kiadására köteles.

Utalt azonban arra, hogy ezen körülményeknek csak a beszámítás hiányában van jelentősége.

Az alperes azt hangsúlyozta, hogy a felperes tévesen hivatkozik a beszámítás kizártságára a Cstv. 40. §. (1) bekezdés alapján indított eljárásokban. Az ellenkérelemben kifejtettek szerint a jogalkotó kifejezetten rendelkezik arról az esetről, amikor a beszámítást kizárja, még az elsőfokú bíróság által hivatkozott 3 konjunktív feltétel fennállta esetén is (Cstv. 38. §. (3) 36. §. (1) bekezdés).

A fentiekből az következik, hogy amennyiben a jogalkotónak valóban szándékában állt volna, hogy a Cstv. 40. §. alapján lefolytatott eredményes megtámadási perekben a beszámítás lehetőségét kizárja, úgy ezt egyértelmű, pontosan körülírt rendelkezések törvénybe iktatásával teszi meg akár a Cstv. 40. §-ban írtak körében.

Az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta, hogy az alperes felperessel szemben támasztott követelése tekintetében a beszámítás Ptk. és Cstv. 38. §. (3) bekezdése szerinti feltételei fennállnak-e. Ezen feltételek fennállta mellett - és kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában - az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött a beszámításról.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a per eldöntése szempontjából valamennyi releváns körülményt feltárta, a bizonyítékokat okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései is helytállóak.

Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtettekkel is egyetért, azok megismétlését mellőzve - a fellebbezésben írtakra tekintettel - az alábbiakra mutat rá.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, és - a peres felek közt 2008. őszén létrejött, és a fuvarszerződéseket a teljesítés módja tekintetében módosító - megállapodás érvénytelenségére vonatkozó megállapításokat nem vitatva fellebbezésében a felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte az okból, hogy a beszámítás alkalmazásával a Cstv. 40. §. által elérendő jogpolitikai cél meghiúsul.

Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a Cstv. 40. §. (1) bekezdése által lehetővé tett szerződés-megtámadás célja a felszámolási eljárásban felosztható vagyon növelése valamennyi hitelező érdekében, és emellett annak kiküszöbölése, hogy egyes hitelezők a többi hitelezővel szemben előnyben részesüljenek azáltal, hogy követeléseik a Cstv. által meghatározott kereteket túllépve nyernek kielégítést.

Részben ugyanezen indokok miatt a felszámolási eljárásban a Ptk. beszámításra vonatkozó szabályai a Cstv. speciális rendelkezéseire tekintettel csak korlátokkal érvényesülhetnek (Cstv. 49. §. (4) bekezdés, 36. §. (1), 38. §. (3) bekezdései).

A Cstv. 38. §. (3) bekezdése értelmében a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést, csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, ha a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is hitelező volt.

Azonban sem az idézett rendelkezés, sem a Cstv. egyéb rendelkezése nem szab korlátot a beszámítás alkalmazhatóságának arra tekintettel, hogy az eljárás, amelyben a hitelező - a felszámolás kezdő időpontjában is fennálló - követelését beszámítási kifogásként érvényesíteni kívánja, a gazdálkodó szervezet által a Cstv. 40. §. (1) bekezdés alapján, vagy egyéb jogalapon indult-e.

Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a Cstv. 38. §. (3) bekezdésében írt beszámítás lehetőségét a jogszabály nem zárja ki a Cstv. 40. §. (1) bekezdésére alapítottan indított perekben. Nincs különbség a hitelezői igény beszámíthatóságában annak függvényében, hogy azt a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet és a hitelező közti érvényes, vagy érvénytelen ügyletből eredő követelésbe kéri-e beszámítani a hitelező.

Konkrét, kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában azon felperesi érvelés, hogy az alperesi beszámítási igény elfogadása által a Cstv. 40. §. által elérendő jogalkotói cél meghiúsul,

önmagában nem teszi indokolttá a Cstv. 40. §. alapján indított megtámadási perek esetén a beszámítási igény érvényesítése lehetőségének kizárását, különös tekintettel arra, hogy a jogalkotónak nyilvánvalóan lehetősége lett volna erre irányuló, egyértelmű tiltó szabályozással kizárni a beszámítást.

Azzal, hogy a jogalkotó a felszámolásba bejelentkezett hitelező számára biztosította a beszámítás lehetőségét (38. §. (3) bekezdés), kivételt engedett mind a felszámolási vagyon növelésére irányuló - és a felperes által töretlennek vélt - jogalkotói szándék alól, és kivételt engedett a Cstv. 57. §. által meghatározott kielégítési rangsor betartása alól is. A 38. §. (3) bekezdésében írtak tehát - a felperes érvelésével szemben - éppen a felosztható felszámolási vagyon növelését célzó jogalkotói szándék alóli kivételként került megfogalmazásra a törvényben írt módon.

A hitelező bejelentett követelése beszámíthatóságának a Ptk. 296. §. és a Cstv. 38. §. (3) bekezdésében meghatározott feltételei - jelen tényállás mellett - megvalósultak és kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában nincs akadálya annak, hogy az alperes a fuvardíj igényét az elszállított papíráruk felperes által érvényesített ellenértékébe beszámítsa. A beszámításra tekintettel a kereseti kérelem elutasítása indokolt volt.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. §. (3) bekezdése alapján - annak helytálló indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Az ítélet tábla az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján a le nem rótt fellebbezési illeték állam javára való és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés b.) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló perköltség alperes javára való megfizetésére.

Győr, 2013. április 10. napján

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk.. Maurer Ádám sk.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: